

Ilmub üks kord kuus alates 1993. aastast

ISSN 1406-0698

Tänases numbris :

→	EESTI UUDISED	1
→	PRAQIII uudised	1
→	Standardikomisjonis	2
→	Taanlased Eestis standardimist abistamas	4
→	Infopunkt ja teavitamiskeskus	5
→	CEN/ISSS avaüritus	6
→	Euroopa Akrediteerimisalane koostööorgan	9
→	1997 kinnitatud mõõtevahendite tüübid, järg	10
→	ISO UUDISED	15
→	ISO arvudes	15
→	Uued ISO käsiraamatud	18
→	CEN UUDISED	18
→	Märtsis saadud	
→	ISO, IEC, CEN standardid	19
→	Harmoneeritud standardid	29
→	Eesti standardite kavandid	29
→	Müügile saabunud Eesti standardite loetelu	30
→	EVS ja Tervisekaitseinspeksiooni register	30
→	EVS ruumide paigutus on muutunud	31

EESTI UUDISED

- 2-6. märtsil viibisid Eestis Taani Standardiorgani DS tehnilise sekretariaadi juht hr Flemming Sommer ja DS projektijuht hr Carl Michael Ilving.
3. märtsil toimus seminari "Standardite koostamine ja vormistamine".
16-20. märtsini viis hr Ilving läbi rea seminare ja konsultatsioone tehnilistele komiteedele. Vt lk 4.
- 4. märtsil toimus Masinatööstuse Liidu aastakoosolek, kus esines ettekandega standardimisest Eestis EVS standardiosakonna juhataja pr Endla Sandberg.
Pr Sandberg juhtis tähelepanu sellele, kui palju on olemas Euroopa standardeid, mille kasutamisest Masinatööstuse Liidu liikmed võiksid tulu saada. Liidu ülesanne on nende kasutuselevõtmisel initsiatiivi näidata. Pr Sandberg avaldas lootust, et Eesti standardimise kaardil saab varsti olema ka masinaehituse standardimise tehniline komitee.
- CEN Keskksekretariaat on veebruaris-märtsis Euroopa standarditeks eesti keeles tunnistanud
EVS-EN 196-1:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 1: Tugevuse määramine
EVS-EN 196-2:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 2: Tsemendi keemiline analüüs
EVS-EN 196-3:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 3: Tardumisaja ja mahupüsivuse määramine
EVS-EN 196-6:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 6: Peenuse määramine
EVS-EN 196-7:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 7: Tsemendiproovide võtmise ja ettevalmistamise meetodid
EVS-EN 196-21:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 21: Tsemendi kloriidi-süsinikdioksüüdi- ja leelisesisalduse määramine
EVS-EN 473:1997 Mittepurustava katsetamise (NDT) personali kvalifitseerimine ja sertifitseerimine. Põhialused
EVS-EN 719:1997 Keevitustööde koordineerimine. Ülesanded ja kohustused
EVS-EN 729-1:1997 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 1: Valimise ja kasutamise juhised
EVS-EN 729-2:1997 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 2: Laialdased kvaliteedinõuded
EVS-EN 729-3:1997 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 3: Standardsed kvaliteedinõuded
EVS-EN 729-4:1997 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 4: Elementaarsed kvaliteedinõuded
- 10. märtsil külastas EVS-i Turbaliidu tegevdirektor hr Heino Reedik, kes tundis huvi Eesti standardimiskorralduse vastu ning uuris võimalusi osalemiseks Euroopa koostöös ning Eesti turbastandardite koostamiseks.
- 11-13. märtsini külastasid Soome Kaubandus- ja Tööstusministeeriumit ning Soome Standardiliitu SFS Eestis teavitamiskeskuse ja infopunkti rajamise ettevalmistamise käigus Majandusministeeriumi, Põllumajandusministeeriumi, Välisministeeriumi ja Standardiameti esindajad. Vt ka lk 5.

- 26. märtsil oli ETSI Peassambleel arutusel Eesti Elekterside Inspektsiooni taotlus ETSI liikmeks saamiseks. Peassambleel osalesid Elekterside Inspektsioonist pr Reet Tarm ja peadirektor hr Jüri Jõema.
- Seoses ümberkorraldustega Standardiametis on muutunud osa telefoninumbreid ja mitmete töötajate tööruumid. Vt lk 31
- 19. märtsil toimus Eesti Kvaliteediühingu aastakoosolek, millest võite lugeda järgmises numbris

PRAQIII RAAMES

- PRAQIII ja Eesti Õigustõlke Keskuse koostööna toimus 26. märtsil seminar, mille teemaks oli Euroopa Liidu tehniliste õigusaktide ja nendega seoses olevate dokumentide (Valge Raamat lisa II ptk) tõlkimine.

TULEMAS:

- 13.-17. aprillil toimub workshop teemal “Rahvusliku kvaliteedisüsteemi rajamine”, millel osalevad tippjuhid Eesti tööstusest ja valitsusasutustest. Workshopile eelneval kolmel päeval külastab Phare ekspert hr Alan Titchener erinevate valdkondade võtmeisikuid.

Osalemine Euroopa üritustel:

- 5.-6. märtsil toimus Berliinis BAM assessorite seminar, millest võttis osa hr Jaan Rünkla Standardiametist.
- 9.-13. märtsil toimus Haagis Codex Alimentarius Komisjoni toidu saaste- ja lisaainete tehnilise komitee 30. istung, millel osales Toidu standardimise tehnilise komitee EVS/TK 1 sekretär pr Lehti Redel.
- 10.-12. märtsil 1998.a. toimus La Hulpe's, Belgias, Euroopa Kvaliteedijuhtimise Fondi poolt korraldatav väike- ja keskmiste ettevõtete kvaliteediauhinna assessorite koolitus, millel osales pr Tiia Tammaru Eesti Kvaliteediühingust.

STANDARDIKOMISJONIS

26. veebruaril toimunud Standardikomisjoni koosoleku protokollist

1. Eesti standardite kavandite arutelu

1.1 Kantavad tulekustutid. Osa 1: Liigitus, töötamisaeg, A ja B klassi tulekatsed.

EN 3-1 ülevõtt Eesti standardiks.

1.2 Kantavad tulekustutid. Osa 2: Hermeetilisus, dielektriliste omaduste katse, põrutuskindluse katse, erinõuded.

EN 3-2 ülevõtt Eesti standardiks.

- 1.3 Kantavad tulekustutid. Osa 3: Konstruksioon, survekindlus, mehaanilised katsed.** EN 3-3 ülevõtt Eesti standardiks.
- 1.4 Kantavad tulekustutid. Osa 4: Laengud, katselõkete minimaalsed suurused.** EN 3-4 ülevõtt Eesti standardiks.
- 1.5 Kantavad tulekustutid. Osa 5: Tehnilised nõuded ja täiendavad katsed.** EN 3-5 ülevõtt Eesti standardiks.
- 1.6 Kantavad tulekustutid. Osa 6: Kantavate tulekustutite nõuetele vastavuse tõendamise reeglid. EVS-EN osade 1-5 alusel.**
EN 3-6 ülevõtt Eesti standardiks.
Kavandite (1.1-1.6) esitaja: Päästeamet.
OTSUSTATI: Kavandid heaks kiita. Esitada normatiivsed viited CEN-i sisereeglite kohaselt, viia EN 3-6 nimetus kooskõlla Toodete nõuetekohasuse seadusega, viia sisse Standardikomisjonis kokkulepitud tekstiparandused.
- 1.7 Tulekustutusvaibad**
EN 1869 ülevõtt Eesti standardiks.
- 1.8 Tulekustutusained. Vahuained. Osa 2: Kesk-ja kõrgkordsed vahuained veega mittesegunevate põlevvedelike kustutamiseks.**
ISO 7203-2 ülevõtt Eesti standardiks.
- 1.9 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 1: Tulekahju põhimõisted**
ISO 8421-1 ülevõtt Eesti standardiks.
- 1.10 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 5: Suitsutõrje**
ISO 8421-5 ülevõtt Eesti standardiks.
- 1.11 Tuleohutus. Sõnavara. Osa 7: Plahvatuse avastamise ja summutamise vahendid** ISO 8421-7 ülevõtt Eesti standardiks.

Kavandid (1.7-1.11) esitas Päästeamet.

OTSUSTATI: Kavandid heaks kiita. Kavandites toodud normatiivviited EL direktiividele tõlkida ning tuua teatmelisas või tuua teatmelisas andmed vastava eesti õigusakti kohta. Terministandardites toodud erinevused Euroopa standarditest (lisatud määratlused) märkida ära eessõnas. Kavanditesse viia Standardikomisjonis kokkulepitud tekstiparandused.

2. Eesti standardite koostamissetepaneku arutelu.

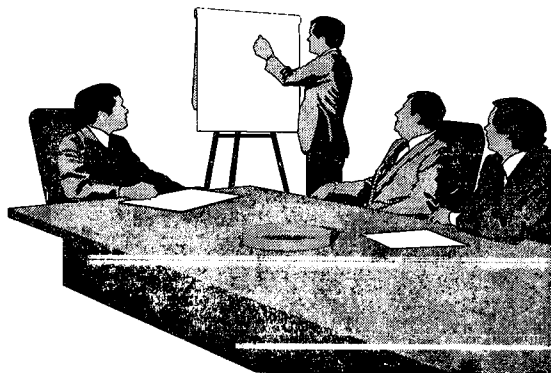
- 2.1 Tuletõrjajate kaitseriietus**
EN 1486 ülevõtt Eesti standardiks
Ettepaneku esitaja: Päästeamet, kontaktisik Jaanus Vessart, 6 28 20 53
EN 1486 "Protective clothing for firefighters" ülevõtt Eesti standardiks.
OTSUSTATI: Ettepanek heaks kiita.
- 2.2 Tuletõrjajate kiivrid**
Ettepaneku esitaja: Päästeamet, kontaktisik Jaanus Vessart, 6 28 20 53
EN 443 ülevõtt Eesti standardiks.
OTSUSTATI: Ettepanek heaks kiita.
- 2.3 Integraalteenuste digitaalvõrk (ISDN); Primaarpöördus – ohutus ja kaitse. Osad 1-5**
Ettepanekute esitaja: Telekommunikatsioonitehnika tehniline komitee EVS/TK 3, kontaktisik Maret Ots, 6 20 23 56.
ETS 300046-1, ETS 300046-2, ETS 300046-3, ETS 300046-4 ja ETS 300046-5 ülevõtt Eesti standardiks.
OTSUSTATI: Ettepanekud heaks kiita.

- 2.4 **Elektrienergia tootmine. Energiasüsteemi töö planeerimine. Energia süsteemi käit. Alajaamad: Terminid ja määratlused**
 Ettepaneku esitaja: TTÜ Elektroenergeetika Instituut, kontaktisik Mati Meldorf, 6 20 37 53.
 IEC 50 osade 602, 603, 604 ja 605 ülevõtt Eesti standardiks.
 OTSUSTATI: Ettepanekud heaks kiita.
3. **Standardimise tehniliste komiteede registreerimise avalduste arutelu**
- 3.1 **Tuletõrje- ja päästevahendite standardimise tehniline komitee**
 Käsitlusala: Tuletõrje- ja päästevahendite nõuete ja katsetoodikate ning nende projekteerimise, paigaldamise ja hooldamise standardimine (ISO/TC 21, ISO/TC 92, CEN/TC 70, CEN/TC 72, CEN/TC 191, CEN/TC 192, CEN/TC 239 ja CEN/TC 325);
 Komitee aadress: Päästeamet, Raua 2, EE0010 Tallinn
- 3.2 **Mööbli standardimise tehniline komitee**
 Käsitlusala: Mööbli standardimine (ISO/TC 51, ISO/TC 55, ISO/TC 89, ISO/TC 99, ISO/TC 136, CEN/TC 112, CEN/TC 175, CEN/TC 207).
 Komitee aadress: Eesti Puutööliit, Mulla tn 1, EE0006 Tallinn
- 3.3 **Betooni ja betoonitoodete standardimise tehniline komitee**
 Käsitlusala: Betooni ja betoonitoodete ning nendega seotud katsemeetodite standardimine.
 Komitee aadress: Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit, Jaama 1a, EE0016 Tallinn
 OTSUSTATI: Soovitada registreerida nimetatud standardimise tehnilised komiteed.

TAANLASED EESTI STANDARDIMIST ABISTAMAS

Kahel nädalal viibisid Standardiametis Taani Välisministeeriumi toetusel Dansk Standardi projektijuht Carl-Michael Ilving ja tehnilise sekretariaadi juht Flemming Sommer. Visiidi eesmärgiks oli arutada Euroopa standardite Eesti standarditena kasutuselevõtmise protseduuri ja leida võimalusi selle protsessi kiirendamiseks. Arutluste käigus said EVS töötajad vastuse nii mõnelegi küsimusele, mis olid üles kerkinud Euroopa standardite Eesti standarditena kasutuselevõtmisel. Taani spetsialistid tunnistasid Eesti standardid EVS 2 ja EVS 5 Euroopa reeglitega kooskõlas olevateks ning kiitsid nende arusaadavat esituslaadi. Ühiselt jõuti arusaamisele, et praegu kulutatakse EVS-is liiga palju aega

standardite toimetuskulude küljele ning tehakse väga palju seda tööd, mille mujal tavaliselt teevad ära juba tehnilised komiteed.

3. märtsil viisid hr Ilving ja hr Sommer Standardiametis läbi seminari "Standardite koostamine ja vormistamine".

16-20. märtsini Eestis viibinud hr Ilvingu eesmärgiks oli tutvustada osalemist Euroopa standardite ettevalmistamises – Euroopa ja rahvuslike tehniliste komiteede tööd.

17. märtsil konsulteeris hr Ilving tuletõrje- ja päästevahendite standardimise tehnilist komiteed ning viis läbi seminari toidu standardimise tehnilisele komiteele.

18. märtsil toimus seminar infotehnoloogia standardimise tehnilisele komiteele.

19. märtsil kohtus hr Ilving mööbli standardimise tehnilise komitee sekretäri hr Reiska ja hr Aamissepaga Kütte- ja Ventilatsiooniinseneride Ühingust.

Seminaride materjalidega saab tutvuda standardiosakonnas (ruum 26)

EVS tänab Taani eksperte ja pr Lola Thomsenit Taani Välisministeeriumist tänu kellele programm teoks sai.

INFOPUNKT JA TEAVITAMISKEKSKUS

Eesti saamine lähitulevikus Maailma Kaubandusorganisatsiooni WTO liikmeks toob endaga kaasa õigusi ja kohustusi.

Üheks kohustuseks on infopunkti olemasolu, kust WTO liikmesriigid võivad küsida teavet Eesti toodete kohta kehtivatest õigusaktidest, standarditest ja vastavushindamise protseduuridest.

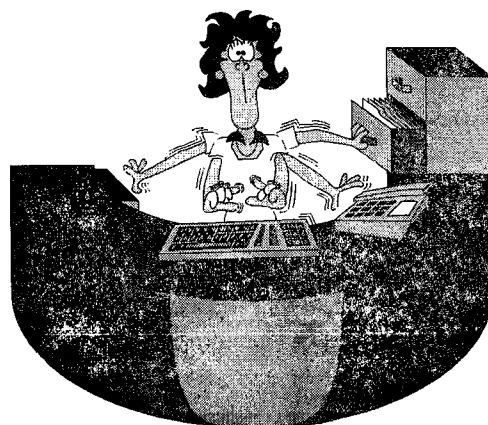
Infopunkt peab vastama päringutele väljastpoolt ning hankima Eesti ettevõtjate taotlusel taolist teavet teistest WTO liikmesriikidest.

Infopunkt avaldab reeglina teateid ka teiste riikide õigusaktidest ja standarditest, mis võimaldab juba varakult teada saada teises riigis kehtestatavatest normdokumentidest ja annab võimaluse nende kohta arvamuse avaldamiseks.

Infopunkt on tihedalt seotud nn teavitamiskeskusega, kelle funktsioone täidab valitsusasutus ja kelle ülesanne on teavitada teisi riike kaubavahetust mõjutavate õigusaktide eelnõudest, standardite kavanditest ja vastavushindamise protseduuridest.

Teavitamiskeskuse ja infopunkti loomist on juba mõnda aega arutatud Välisministeeriumi ja Majandusministeeriumi eestvedamisel.

Esialgelt on jõutud kokkuleppele selles, et teavitamiskeskus saab olema Majandusministeeriumis ja infopunkt Standardiametis. Infopunkti rajamiseni peaks jõutama käesoleva aasta teisel poolel.

Eestis teavitamiskeskuse ja infopunkti rajamise ettevalmistamise käigus külastasid Välisministeeriumi, Majandusministeeriumi, Põllumajandusministeeriumi ja Standardiameti esindajad 11-13. märtsini Soome Kaubandus- ja Tööstusministeeriumit ning Soome Standardiliitu SFS tutvumaks infopunkti ja teavitamiskeskuse töökorraldusega Soomes.

CEN/ISSS infotehnoloogia standardimise uus algatus, CWA - uued dokumendid

24-25. veebruaril toimus Brüsselis Euroopa infotehnoloogia standardimise uue katusorganisatsiooni CEN/ISSS (*Information Technology Standardization System*) pidulik avaüritus. Plenaaristungis avas CEN-i president hr Alain Perroy.

Arvutiala ja andmeside valdkonnas on tehnoloogia kiire areng teinud traditsioonilise standardimise alati keeruliseks. Pidevalt tekib uusi mõttemalle, mõisteid ja äriideid, tootjate ja teenusepakkujate vaheline konkurents on tihe. Tihti ja õigustatult kritiseeritakse IT standardimist. Mõnes lõigus ei ole piisavalt standardeid, teisel on neid liiga palju. Ka standardivate kogude hulk tundub olevat ülepaisutatud. Mõne suurettevõtte esindajad osalevad kuni 120 töörühmas.

CEN/ISSS on kutsutud ja seatud seda olukorda muutma, looma nõ "ühe leti" IT standardimisküsimustega tegelemiseks. Infovahetuse standardites kokkuleppimine on väljakutseks Euroopale, et leida rakendused infoühiskonna rüpes tekkinud võimalustele.

ICT Standards Board esimees hr Massimo Rusconi andis oma hoogsas sõnavõtus ülevaate CENELEC, CEN/ISSS, ETSI ning avatud tootjate ühenduste koostööst ja rõhutas tegevuse koordineerimise vajadust. Mitmete tarnijatega globaaluru tingimustes arvas ta monopolide aja möödada olevat.

Euroopa positsiooni hinnates tundub infrastruktuuri *de jure* standardite osas olukord olevat rahuldav, arendus-

keskkondade *de facto* standardite osas domineerib kindlalt USA.

Euroopa standardimise uue tee leidmisel on võtmeküsimuseks avaliku halduse ja erasektori tõhus koostöö. Erasektor juhib tehniliste standardite avatud ja kiiret koostamist, lähtudes turu vajadustest. Avaliku sektori rolliks on üldiste huvide kaitse, konkurentsi alalhoid ja Euroopa eripärasuste säilitamine. Seejuures tuleb hoiduda otsesest sekkumisest ja liigsest kohustuslikkusest.

ECITC (European System for ICT Testing and Conformity Assessment) raames välja töötatavate harmoneeritud testimise ja sertifitseerimise toimingute eesmärgiks on kohaldada vastastikust tunnustamist ning arendada hindamise ühildatavuse ja turu nõuetele vastavaid teenuseid. Peaesmärk on ikka kaubanduslike tõkete vähendamine.

ECITC projektidest tähtsamatena toodi välja õhuliikluse juhtimine, standardite hindamine ning infosüsteemide ja tarkvararakenduste turvalisus.

ANEC (European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardization) on Euroopa tarbijate organisatsioon, mis on viimasel ajal ilmutanud aktiivsust infotehnoloogia alal. Täiendavat informatsiooni leiab huviline aadressil <http://www.anec.org>.

Mida CEN/ISSS endast kujutab
CEN/ISSS koosseisu kuuluvad:

- kümme CEN-i infotehnoloogiaga seotud tehnilist komiteed;

CEN/TC 224 *Machine readable cards, related device interfaces and operations*

CEN/TC 225 *Bar coding*

CEN/TC 247 *Controls for mechanical building services*

CEN/TC 251 *Health informatics*

CEN/TC 278 *Road transport and traffic telematics*

CEN/TC 287 *Geographic Information Systems*

CEN/TC 294 *Communication systems for meters and remote reading of meters*

CEN/TC 304 *European Localization Requirements*

CEN/TC 310 *Advanced Manufacturing Technologies*

CEN/TC 311 *Information Systems Engineering*

- EDI ja UN/EDIFACT-ile kontsentreerunud EBES (*European Board for EDI Standardization*);
- infotehnoloogia testimis- ja sertifitseerimiskomitee ECITC (*European Committee for ITC Conformity Assessment*);
- uue töövormina välja kuulutatud ajutised töörühmad, nõukojad (CEN *Workshops*).

Kümme aastat tagasi CEN-i kaitsva tiiva alla loodud EWOS-i (European Workshop for Open Systems) juhendmaterjalide uute versioonide koostamisest ei saanud asja ning tema tegevus lõpetati mullu septembris.

Kõiki ISSS lüüsid kutsutakse looma ajutisi töörühmi ja avatud ühendusi nii infomaterjalide ettevalmistamisel kui ka alternatiivsete lahenduste testimisel. Töörühm võimaldab kohtuda sarnastele probleemidele vastuseid otsivate kolleegidega. Töörühmad on kõigile huvilistele avatud, osalemisel ei ole geograafilisi piiranguid. Materjalid esitatakse üldsusele kommenteerimiseks Internetis.

CEN/ISSS juhatajaks on kutsutud hr John Ketchell.

ISSS koostöö teiste standardiorganisatsioonidega on seni formaalsete lepingutega määratlemata, kuid loodetavasti leiab see aset CEN ja ISO vahelise lepingu täienduste raames läbi ühendkomitee JTC1. Koostööd kavatakse tõhustada ka Ameerika ja Aasia regionaalsete IT standardiorganisatsioonidega.

CEN/ISSS väljundid:

- Euroopa standardid EN kui liikmesriikide ühtsed reeglid,
- Euroopa eelstandardid ENV, juhendmaterjalid ja ohutusnõuded. ENV kasutuselevõtt liikmesriikides ei ole kohustuslik, kuid nendest peab teavitama ja need kättesaadavaks tegema,
- CEN Reports (CR) infomaterjalide ettevalmistamine,
- CEN CWA (*CEN Workshop Agreements*) on konsensusel põhinevad tehnilised kirjeldused. Need pole ametlikud standardid, vaid turuvajadustele kiireks reageerimiseks tehtud dokumendid, üldkättesaadavad spetsifikaadid (PAS), eelstandardid või juhendmaterjalid. Eelkõige peaksid nad katma rakenduslikke probleeme, seega võib eeldada ametlike standardite laiemat kasutamist. Töörühm võtab CWA kavandid vastu konsensuse alusel, kavandid pannakse Web-i üles kommenteerimiseks. CWA-dokumendid trükitakse CEN logo all, nad on kättesaadavad ja neid levitatakse elektronkujul.

CEN/ISSS materjalid on Internetis väljas aadressil

<http://www.cenorm.be/iss/>.

Loodud ajutised töörühmad

- *Directory Workshop* (DIR)
- *Electronic Commerce Workshop* (EC)

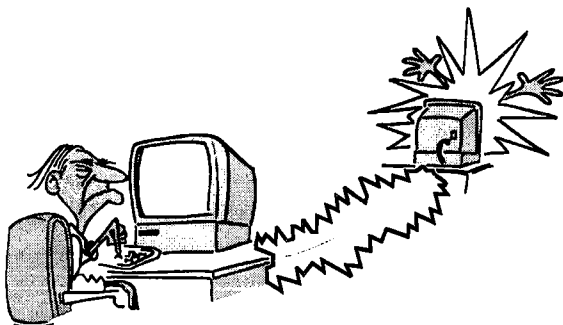
- *Meta-data for Multimedia Information Workshop (MMI)*
Toimus ka arutelu *Security and Trust/Multiple Public Key Infrastructure Interoperability* teemadel ning *Safety-Critical Software* seminar peamiselt testimise ja sertifitseerimise aspektist, millistel otsustati käivitada ettevalmistustööd veel kahe töörühma loomiseks:

- *Interoperability aspects of multiple Public Key Infrastructure (PKI)*
- *Diabetes care Optimisation through Information Technology (DO IT)*

Ülalnimetatud töörühmade loomine ja teemade arutelu toimus viiel parallelsessioonil.

Elektronkaubanduse töörühm

Elektronkaubanduse vallas loodud ISSS/EC töörühm, mille töös osalesin, on endise EBES/ECTSG (*Electronic Commerce Technical Steering Group*) töörühma tegevuse jätkaja. Koosolekul asutati töörühm, valgustati töö- ja ajakavasid. Esitatud äriplaani projekt

võeti aluseks. Eesmärgiks seati avatus ideedele, muutustele, kriitikale, väljakutsetele, ühesõnaga kõigele.

Seni lõpetatud ja alustamisjärgus projektid:

- PRA: *Lite EDI*, elektroonne sõnumivahetus, lõpparuanne valminud,
- PRB: *Building Blocks for Electronic Commerce*, elektronkaubanduse osaalad, lõpparuanne valminud,
- PRC: *MIG Message Implementation Guides*,

PRD: *PBDH Product and Business Data Harmonisation*,

PRE: *DESIRE Distributed European System Interoperability for Reinsurance*.

Tänapäeva tehnoloogiaga sobitatult (Java, vastavad EDI MIG ja Web tööriistad, tulevikus XML/EDI) nähakse EDI-t Euroopa elektronkaubanduse selgroona.

Elektronkaubandus Internetis

HTML-l baseeruv veebikaubandus on laialt levinud vaatamata piiratud funktsionaalsusele ja "võta või jäta"-lähenedamisele. Puudusteks on serverikesksus, (kunderle ei jää jälge), vähene konkurents ja valiku/võrdlusvõimalus. XML/EDI on SGML-keele laiendatav alamhulk, mis on hiljuti välja töötatud ülemaailmse ühenduse *World Wide Web Consortium* poolt.

Web-i võimalused:

- Interneti kasutamine EDIFACT sõnumite vahetuseks
- SET (Secure Electronic Transaction) protokollide kasutamine elektronmaksseteks

Lähiaja trende:

- *Open Trading Protocol (OTP)*
- tarbija laiem ja aktiivsem valikuvõimalus
- lepingulised suhted üks-ühele
- pakkumiskutsete esitamise võimalus
- virtuaalsed kaubandusettevõtted (*The Full Monty*)
- valikuvõimalus lisaks hinnale ka muude kriteeriumide (näiteks tarnekiirus, garantii) alusel.

XML/EDI annab raamistiku viie tehnoloogia kokkusulamisele (Web, EDI, dokumendimallid, andmevaramu, agendid). Web lehekülje aadress <http://www.xmlmedi.net>.

Pankade, tootjate liitude, IT firmade, telekommunikatsioonifirmade ja vör-

guteenuste pakkujate *Open Access to Electronic Commerce for European SMEs* töörühm tutvustas värsked *Memorandum of Understanding* ja *Guidelines*.

Võtmesoovitused CEN/ISSS arenguks ja elektronkaubanduse ühilduvate tarkvaraliste komponentide väljatöötamiseks lähtuvad selliste ühenduste, nagu CommerceNet arendamisest. Niinimetatud eCo System raamistiku põhiidee on mitte oodata kuni kõik standarditega seotud probleemid on lahendatud, vaid parandata ühilduvust, arendada sidus- ja piiripindu eri standardite ja protokollide vahel.

Elektronkaubanduse töörühma esimeheks valiti vitaalne daam Man-Sze Li, aseesimeesteks herrad Gard Titlestad ja Matti Vasara, sekretär on Adele Folletti CEN/ISSS sekretariaadist.

Seminari töö käigus oli võimalik heita põgus pilk ka muudele Euroopa algatustele:

- **EPHOS** (*European Procurement Handbook for Open Systems*)

Taavi Valdlo

Eesti Informaatikakeskuse standardimise peaspetsialist

UUS EUROOPA AKREDITEERIMISALANE KOOSTÖÖORGAN

27. novembril 1997 kirjutati Viinis alla memorandum (EA Memorandum of Understanding) millega ühendati kaks Euroopa akrediteerimisorganit – sertifitseerimisorganite akrediteerimisalane koostööorgan EAC ja laborite akrediteerimisalase koostööorgan EAL ning alustas oma tegevust Euroopa akrediteerimiskoostööorgan EA (European co-operation for Accreditation). EA liikmesorganisatsioonid on EL ja EFTA maade rahvuslikud akrediteerimisorganid. Teised riigid, kes on tunnistanud võimalisteks akrediteerima oma riigis rahvusvaheliste standardite

raames on välja antud hulk käsiraamatuid, lähemalt

- <http://www.nethotel.dk/ephos/> ja <http://www.ispo.cec.be/ephos/>.
- **Euromethod** esitab aadressil <http://www.fast.de/Euromethode/> materjale hankemenetluste ühtlustamiseks ning riiklike kulutuste kokkuhoiuks.

Kokkuvõtteks

Nagu eeltoodust nähtub, on Euroopa IT alased standardimisorganisatsioonid oma töö ümberkorraldamise faasis. Ehkki üldsuunad on arusaadavad, on üksikute organisatsioonide ja tegutsemismallide saatuse ennustamine raske. Suunda peab ilmselt sellest hoolimata hoidma. Eesti taolisel väikesel riigil on vaja toimuvat tähelepanelikult jälgida, et teha koostööd perspektiivsetes suundades elujõuliste rahvusvaheliste organisatsioonidega.

CEN/ISSS avatürituse materjalidega võib lähemalt tutvuda Eesti Informaatikakeskuses.

ja protseduurireeglite järgi, võetakse vastu EA liitunud liikmeteks.

Käesoleval ajal on EA liikmed Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Iirimaa, Inglismaa, Island, Itaalia, Kreeka, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Soome, Šveits ja Taani.

Liitunud liikmed on Slovakkia, Tšehhi ja Ungari.

Ka Eesti akrediteerimisorgan – Standardiamet esitas möödunud suvel taotluse liitunud liikmeks saamiseks. Vastavalt EA Peassamblee otsusele teeb lähiajal meie vastuvõtmise kohta otsuse EA Täitevkomitee.

1997. AASTAL KINNITATUD MÕÕTEVAHENDITE TÜÜBID

Algus eelmises Teatajas (3/98)

Mõõtevahendi tüübikinnitus on protseduur, mille käigus tehakse mõõtevahendi kohta käiva dokumentatsiooni ja katseseadmete alusel kindlaks mingit tüüpi mõõtevahendi vastavus kohustuslikele nõuetele ning positiivsete tulemuste korral väljastatakse tüübikinnitustunnistus. Mõõtevahend lubatakse Eestis taatlusele ainult kehtiva tüübikinnituse korral. Tüübikinnituse peab saama nii Eestis toodetavatele kui ka imporditavatele mõõtevahenditele (pr Aili Vörk ruum 209 tel 49 88 90).

ELEKTRIARVESTID

	Mõõtevahendi tüüp 1	Valmistaja 2	Importija/müüja 3
1.	3-faasil. 1-v.2-tariifsed otse-v. trafoühend. täht-v. kolmnurklülit. staatil. arv. 7EC49 (kl 1 ja 2)	SIEMENS	AS SIEMENS Suur-Ameerika 18 EE0001 TALLINN
2.	3-faasil. mitmetariifsed otse- v.trafoühend. tähtlülit. staatil.arvestid EDA...M2, ED...E1(kl 1 ja 2)	DANUBIA/SCHLUMB. (Austria)	VALLIN EESTI AS Mustamäe tee 59 EE0006 TALLINN
3.	3-faasil. mitmetariifsed trafoühend. täht- ja kolmnurklülit. staatil. aktiiv- ja/või reaktiiven. arvestid QUANTUM D.. (ELDAN EL...)kl0,5S v 1	-"-	-"-
4.	3-faasil. mitmetariifsed tähtlülit. staatil. arvestid ELDAN E1Y... (kl2)	-"-	-"-
5.	3-faasil. 1-tariifsed ettemaksusüst. staatil. arvestid MBA (kl 2)	SCHLUMBERGER IND. (Suurbritannia)	- " -
6.	3-faasil. trafoühend. aktiiv- ja reaktiiven. staatil. arvestid Q510N... (kl 1 akt. ja kl 2 reakt)	ENERMET (Soome)	ENERGIAMÜÜK Kreutzwaldi 2 EE0001 TALLINN
7.	3-faasil mitmetariifsed trafoühend. täht- v kolm nurklülit. aktiiv- ja reaktiiven arvestid Alpha AMC 1300, 1320	ABB CEWE (Rootsi)	ABB EESTI AS Tondi 17 EE0001 TALLINN
8.	3-faasil. 2-tariifsed induktsioonarvestid A4-4D-M	ECOEL (Bulgaaria)	AS PPN Tööstuse 1B EE3170 HAAPSALU